

İnce Bağırsakların Tümöral Olmayan Hastalıkları

Bölüm 52

Dr. Cem YILMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Veli Vural

Ana Konular

- Embriyoloji, Anatomi ve Fizyoloji
- İnce Bağırsak Hastalıkları

İnsan bedeninde, neredeyse tüm kimyasal sindirim ve besin emilimi ince bağırsakta meydana gelir. İnce bağırsaklar sindirim sisteminin en uzun kısmını oluşturur (3-7 m. arasında). İnce bağırsak terimi, çapının (yaklaşık 2.5 cm) kolondan çok daha dar olması nedeniyle kullanılır.

EMBRİYOLOJİ, ANATOMİ VE FİZYOLOJİ

İnce bağırsak üç kısma ayrılır: 1) Duodenum, 2) Jejunum ve 3) İleum. İnce bağırsak epitelini fetal dönemde midguttan köken alırken, duodenum epitelini ise foregut kökenlidir. İnce bağırsak duvarındaki destek dokusu ise splanknik mezodermden köken alır.

Duodenum ince bağırsağın ilk kısmıdır ve yaklaşık 25 cm (12 parmak) uzunluğundadır. Duodenumun çoğu retroperitoneal yerleşimlidir. Jejunum ince bağırsağın beşte birini oluşturur ve ileumdan daha geniş çapa sahiptir. Bağırsak çapı, duodenojejunal bileşkedeki ileoçekal valve kadar kademeli olarak daralmaktadır.

İnce bağırsak mukozası, güçlü bir submukoza tarafından desteklenir ve emici yüzey alanını büyük ölçüde arttıran villusları içerir ve mukozanın kolumnar glandüler epitelyum ile döşelidir. Bu epitel hücreleri arasında mukus salgılayan hücreler, **Paneth** hücreleri ve nöral krestten köken alan

APUD(amineprecursoruptakeanddecarboxylation) hücreleri vardır. İnce bağırsağın sirküler olan iç kas tabakası ve dışta bulunan longitudinal kas tabakaları arasında vagal, parasempatik **Auerbach** pleksusu ile splanknik sinirlerden gelen ve sempatik lifleri içeren **miyenterik** pleksus bulunur. Miyenterik pleksus, bağırsak duvarının düz kas katmanlarının düzenli itici kasılmalarını kontrol eder. Otonomik sinirler submukozal bölgede glandüler hücreleri innerve eden bir pleksus oluştururlar (**Meissner** pleksusu). İnce bağırsakta visseral ağrı sempatik sinirler aracılığı ile iletilir (**Şekil 1**).

İnce bağırsağın arteriyel dolaşımı başlıca **superior mezenterik arter** aracılığıyla sağlanır. Superior mezenterik arter pankreatikoduodenal arterler aracılığı ile çölyak arter, marjinal arterler aracılığıyla inferior mezenterik arter ile ilişkilidir. Venöz kan, **superior mezenterik ven** yoluyla portal venlere akar (**Şekil 2**). Submukozda bulunan lenfoid ağ (**Peyer** plakları) ince bağırsağın lenfatik drenajını sağlar ve özellikle ileumda daha fazla sayıda bulunur. Lenf akımı Sisterna Şili'ye geçmeden önce mezenterik kökündeki bölgesel düğümlerden geçer.

İnce bağırsağın ana işlevi besin emilimidir (aminoasitler, kısa peptitler, şekerler, yağlar, mineraller, vitaminler ve mikrobeseinler). İnce bağırsak mukozası 200-500 m²lik bir emici alana sahiptir. Her gün 5-7 litre sıvı jejunuma girerken bunun sadece 1-2 litresi kolona geçer.

Kaynaklar

Cameron, J. L., & Cameron, A. M. (2014). *Current Surgical Therapy, Elsevier Saunders, 2014: Current Surgical Therapy* (Vol. 1): Bukupedia.

Ellis, H., Calne, R., & Watson, C. (2016). *Lecture Notes: General Surgery, with Wiley E-Text*: John Wiley & Sons.

Feldman, M., Friedman, L. S., & Brandt, L. J. (2015). *Sleisenger and Fordtran's Gastrointestinal and Liver Disease E-Book: Pathophysiology, Diagnosis, Management*: Elsevier Health Sciences.

Marohn, M. R., Steele, K. E., Lawler, L. P., & Yeo, C. J.

(2013). *Shackelford's Surgery of the Alimentary Tract*.

Scanlon, V. C., & Sanders, T. (2018). *Essentials of anatomy and physiology*: FA Davis.

Townsend, C. M., Beauchamp, R. D., Evers, B. M., & Mattox, K. L. (2016). *Sabiston Textbook of Surgery E-Book*: Elsevier Health Sciences.